

Jaaroverzicht 2013 van de Partij voor de Dieren in het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Eigenlijk hadden we al begin 2013 moeten plaatsmaken voor onze opvolgers, maar de landelijke politiek besliste anders: hoewel in 2008 verkozen voor vier jaar, werd de zittingstermijn van alle VV-leden met ruim 2 jaar verlengd tot maart 2015. De volgende waterschapsverkiezingen vinden dan plaats, gelijktijdig met die van de Provinciale Staten.

Een mooie kans voor ons om toe te zien op uitvoering van de bereikte resultaten en deze verder uit te bouwen! Het team dat hiervoor in Rijnland verantwoordelijk is, bleef onveranderd: Dick de Vos (lid algemeen bestuur) en Lowie van Liere (burgercommissielid).

Hoogheemraad Aad Straathof met de Partij voor de Dieren delegatie op een terp waar muskusratten hun burchten in kunnen aanleggen. Deze terp ligt voor de dijk en de idee is dat ze daardoor wegblijven van de dijk, die door een dunne strook natuurgebied is gescheiden van de terp.

Een overzicht van onze acties in 2013

Informatieve bijdragen.

De Partij voor de Dieren in Rijnland stelde twee bijdragen op ter informatie, het betrof '[Kwaliteit voor Later](#)' en de '[Nota Belangrijke Waterbeheerskwesties](#)'. De eerste werd o.a. gebruikt om er met enige regelmaat op te wijzen dat het huidige mestbeleid niet zal leiden tot het halen van de KRW doelstellingen. De tweede was een bijdrage om de Nota Belangrijke Waterbeheerskwesties onder de aandacht te brengen. Naar aanleiding van de laatste heeft de Partij voor de Dieren ook mondelinge vragen gesteld om Rijnland aan te zetten tot het leveren van een Zienswijze. Dat laatste verliep via de Stroomgebiedsbeheerplannen.

Deltaprogramma: betrek dierenbelangen bij risicoanalyse overstromingen

Het [Deltaprogramma](#) van de Rijksoverheid is een landelijk programma om te zorgen voor veilige dijken en zoet water. Uiteraard betreft de overheid de waterschappen hierbij. Zo is er een risicoanalyse opgesteld bij overstromingen.

Rijnland heeft daar in maart een conceptreactie op geschreven die aan de Verenigde Vergadering werd voorgelegd. Het viel ons op dat bij slachtoffer risico en economische risico's de dierenbelangen niet expliciet in de tekst voorkwamen. Dit leidde tot **vragen aan het bestuur** van Rijnland. Rijnland heeft op ons verzoek de reactie aan het Deltaprogramma aangepast door opnemen van de volgende zin: *'Verder is het niet duidelijk in hoeverre de gevolgen van een overstroming voor dieren (bijvoorbeeld veehouderij in polders) worden meegewogen in nieuwe normering. Het is wenselijk dat de afwegingen die tot de nieuwe normen leiden transparant en goed uitlegbaar zijn'*. Verder tekende het bestuur nog aan: "Hierbij kan worden aangetekend dat Nederland binnendijks goed beschermd is tegen overstromingen ("de veiligste delta ter wereld"). Daarmee zijn ook dieren (binnendijks) goed beschermd."

Imidacloprid, aandachtspunt waterschappen

Maak ons midden in de nacht wakker en spreek "Rijnland". Grote kans dat we "muskusrat" zeggen, of "imidacloprid", "vismigratie". Dat zijn drie van de grote thema's waar we ons mee bezighouden en -hielden. De Partij voor de Dieren heeft veel activiteiten ontwikkeld om het gebruik van neonicotinoïden (o.a. imidacloprid) tegen te gaan. Onze eerste actie dateert van **1 december 2010** (Imidacloprid, bestrijdingsmiddelen)! We vervolgden de acties op **12 januari 2012** (Imidacloprid revisited), **31 januari 2012** (Bijensterfte, imidacloprid, red de bij) en **20 juli 2012** (Partij voor de Dieren Rijnland; stop met imidacloprid). Op **25 april 2013** stelden we weer vragen over imidacloprid in effluenten van zuiveringsinstallaties (effluent is wat er uit de zuiveringsinstallatie geloosd wordt op het oppervlaktewater, een zuiveringsinstallatie kan helaas niet alles tegenhouden). Het antwoord dat het bestuur gaf was onvolledig en leidde tot een vervolgvraag op **3 mei 2013**. De berekeningen, die de Partij voor de Dieren heeft uitgevoerd, weken namelijk af van het [antwoord](#) van Rijnland, dat onwaarschijnlijk lage vrachten berekende. In juni antwoordde Rijnland dat onze berekeningen juist waren. We blijven bezorgd om de hoge vrachten en hebben de [Emissie Registratie](#) gevraagd daar aandacht aan te besteden. Dat is toegezegd.

Op 3 juni 2013 publiceerde Rijnland een nieuwsbericht '**Gewasbeschermingsmiddelen en waterkwaliteit**' op hun website over hun acties met betrekking tot imidacloprid. En die actie stemde tot tevredenheid, het was immers voor een niet onbelangrijk deel waar we om gevraagd hebben.

Gelukkig waren we niet de enige partij die acties ondernam tegen het gebruik van imidacloprid, maar we waren wél de eerste die het op de agenda zette, en we hebben het steeds op de agenda weten te houden. Ook in Rijnland zijn we dus de Haas in de marathon!

Over Haas in de marathon gesproken

Wie had kunnen denken dat uitgerekend het CDA kritische vragen zou gaan stellen over het muskusrattenbeheer? Dat het er zo bekaaid afkwam in de Bureaurapportage en het Meerjarenprogramma. Ook de Algemene Waterschapspartij vond dat. Daar konden we vier jaar geleden alleen nog maar van dromen. Net als bij **imidacloprid** en **vismigratie** hebben we het muskusrattenbeheer constant op de agenda gezet en gehouden. En daarmee ook de belangstelling van andere partijen gewekt.

Baggeren en Gedragscode Fora- en faunawet

Via bewoners bereikte de Partij voor de Dieren in Rijnland het bericht dat er buiten het 'seizoen' gebaggerd werd in de Enkele Wiericke. Dit was voor de Partij voor de Dieren reden om **bestuursvragen** te stellen. Uit het antwoord bleek dat Rijnland geen opdracht tot baggeren had gegeven. Verder ging het bestuur in op de **verdere vragen en antwoorde** o.a. dat er bij een koud voorjaar flexibel zou worden omgesprongen met exact lijkende datums, waarbij baggeren is toegestaan. Dit om broeden niet te verstoren.

Microplastics in effluenten van zuiveringsinstallaties (vervolg)

De Partij voor de Dieren in Rijnland heeft in januari 2012 **vragen** gesteld met betrekking tot microplastics in de effluenten van zuiveringsinstallaties, en daarbij om onderzoek gevraagd. Rijnland zegde toe dat onderzoek te zullen entameren bij de STOWA, de stichting die onderzoek uitvoert op verzoek van de waterschappen. In de Verenigde Vergadering van 6 juni 2013 heeft de Partij voor de Dieren (samen met de Algemene Waterschapspartij) gevraagd naar de stand van zaken. Het **onderzoeksrapport** bleek net gereed te zijn. Naast algemene informatie over microplastics en hun gebruik vermeldt het rapport dat een pilot heeft aangetoond dat 90% van de microplastics in het influent (de toevoer naar de rwzi) in het slib terecht komt. In Nederland wordt dat slib in het algemeen verbrand. Andere landen storten dat zodat de microplastics niet uit het milieu verdwijnen. 10% passeert de zuivering, dat betekent dat er per dag 100 miljoen deeltjes microplastics in het oppervlaktewater terecht komen in Nederland. Het rapport beveelt verder onderzoek aan. Rijnland zegde toe de ontwikkeling te blijven volgen en indien nodig deze kwestie opnieuw aan te kaarten bij de STOWA of de Unie van Waterschappen.

Partij voor de Dieren Tweede Kamer in Algemeen Overleg Waterkwaliteit

Tijdens het Algemeen Overleg Waterkwaliteit presenteerde Esther Ouwehand van de Partij voor de Dieren een **belangrijke bijdrage**. *Deze bijdrage en de vier ingediende moties zijn van groot belang voor de waterschappen.* Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) toonde aan dat slechts 40% van de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen in 2027 gehaald zullen worden, zie een korte **analyse van het rapport**. De Partij voor de Dieren diende een **motie** in waarin de regering werd verzocht zorg te dragen

voor het halen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water. **Niet meer en niet minder!** De motie werd aangenomen, wat impliceert dat de regering (en de waterschappen als uitvoerder) extra stappen zullen moeten nemen.

De KRW kent prioritaire stoffen (van landsoverstijgend belang; aangewezen door de EU) en overige relevante stoffen (van regionaal belang; aangewezen door de Stroomgebiedbeheerscommissies). Beide stofgroepen zijn giftig voor het aquatisch milieu. Het PBL constateerde dat er een kennisleemte is in de ecologische effecten van de laatstgenoemde stoffengroep. Een **motie** om onderzoek te verrichten naar de ecologische effecten werd eveneens aangenomen. Dat onderzoek komt er!

Het PBL constateerde ook dat het principe 'de vervuiler betaalt' niet altijd even eerlijk wordt uitgevoerd, een citaat: 'De KRW vraagt de EU-lidstaten om met het waterprijsbeleid adequate prikkels te geven voor een efficiënt watergebruik. Daarnaast moeten de verschillende watergebruikssectoren een redelijke bijdrage leveren aan de kosten van de waterdiensten. Hoewel in Nederland de kosten voor de waterdiensten vaak voor meer dan 95 procent worden teruggewonnen, worden de sectoren niet evenredig belast met gebruik/vervuiling. Zo is het waterbeheer vooral afgestemd op de landbouwsector, die bovendien een belangrijke veroorzaker is van diffuse verontreiniging (nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen) en verdroging, terwijl die in vergelijking tot de huishoudens niet evenredig meebetaalt aan het regionale watersysteembeheer'. Dit was voor de PvdD aanleiding een **motie** in te dienen om de verdeling eerlijker te maken, zodat de vervuiler betaalt. Deze motie is aangehouden. Ook de Partij voor de Dieren In Rijnland heeft dit regelmatig aan de orde gesteld.

De vierde motie is verder verwijderd van de waterschappen, maar daarom niet minder belangrijk. De **motie** gaat in op extra bescherming van de duinen vanwege hun belang voor de drinkwaterfunctie. Ook deze motie is aangehouden.

De gehele bijdrage en het debat erover tijdens het AO Waterkwaliteit vind je **hier**.

Vispasseerbaarheid en visvriendelijkheid van Rijnland's gemalen

Vanaf 'ons' begin in Rijnland in 2008 heeft de Partij voor de Dieren visvriendelijkheid van gemalen op de agenda gezet. Dat leidde uiteindelijk tot de **toezegging** dat bij vernieuwing en renovatie visvriendelijkheid een uitgangspunt zou worden. De Partij voor de Dieren heeft gevraagd naar de stand van zaken, tenslotte staat er ook in het Waterbeheerplan 4 dat in 2014/2015 alle boezemgemalen en 15% van de poldergemalen visvriendelijk zullen zijn. Het **antwoord** was zowel verrassend als blijmakend. Op dit moment zijn ca. 30% van de gemalen visveilig en zijn ca. 30% van de gemalen vispasseerbaar. Nu de andere 70% nog.

Problemen bij riooloverstorten bij hevige regenval

Een overstort dient om overtollig rioolwater af te voeren naar oppervlaktewater. Dat gebeurt vrijwel uitsluitend bij hevige regenval, het riool wordt dan overbelast. Er komt

dan water belast met organische stoffen vanuit het riool in het oppervlaktewater terecht. Dat kan leiden tot zuurstofloosheid mogelijk gevolgd door vissterfte. De Partij voor de Dieren heeft **vragen** gesteld over problemen bij overstorten n.a.v. de hevige regenval van de afgelopen tijd. in de afgelopen periode met hevige regenval zijn er geen problemen opgetreden, een reden daarvoor was dat het overtollige water door bemaling snel werd afgevoerd. Het afgelopen jaar is er een inspectie uitgevoerd. Bij de overstorten is er o.a. gekeken naar de aanwezige vegetatie, waterleven, waterdoorzicht en afval, als indicatoren voor problemen. Geen van de overstorten waar problemen verwacht konden worden hebben ook daadwerkelijk problemen gegeven. Een overstort in Leiden waarover eerder klachten waren (Nachtegaallaan) zal worden hersteld door een duiker aan te leggen. Een nieuw ontdekte overstort zal door de gemeente worden aangepakt.

Bezoek Partij voor de Dieren Rijnland aan pilot preventie muskusrattengraverij

Voortdurend en vasthoudend heeft de Partij voor de Dieren in Rijnland de problematiek van de muskusratten op de agenda gezet, zie de 'headlines' en **waterschapsvragen** en **moties**. Mede hierdoor heeft Rijnland een pilot maatregelen muskusrattenwering opgezet in Polder Oudendijk. Verschillende muskusratwerende middelen worden getest: stalen damwand, stortsteen, betonnen mat en een terp gelegen in een stuk voor de dijk waar muskusratten hun burcht in kunnen bouwen, zodat ze bij de dijk wegblijven. Eind dit jaar verzorgde Rijnland een excursie naar de pilot, waar we theorie en praktijk konden ervaren. We werden rondgeleid door de projectleider en de verantwoordelijke portefeuillehouder. Een fotosessie van de excursie vind je **hier**.

De otter terug in Rijnland

In 2009 voerde de Partij voor de Dieren in de Provincie Zuid Holland en Rijnland een geslaagde **actie** tegen een 'gewenste' onzorgvuldige herintroductie van de otter in het Groene Hart. In Januari 2014 werd een otter waargenomen in de Nieuwkoopse Plassen. Moeten we daar blij om zijn? JA en NEE. Ja omdat het aantoont dat de otter grote kracht en souplesse heeft om, waar vandaan dan ook, Rijnland te bereiken. NEE, omdat het gebied momenteel volkomen ongeschikt is voor de otter. We hebben daar een **bericht** over opgesteld en hebben **vragen** gesteld aan het bestuur van Rijnland.

De otter die 13 februari doodgereden werd gevonden bij Gouda is waarschijnlijk niet de otter van Nieuwkoop.

Doelen KRW en functie waterschapslobby

Eind 2013 hebben we [vragen](#) gesteld over de lobby van de waterschappen in Brussel. Alle waterlichamen moeten volgens de Kader Richtlijn Water in 2015 de status “goede toestand” hebben bereikt, echter deze zullen zeker niet worden gehaald. Brussel biedt 2 ontsnappingsroutes: fasering (uitstel tot 2027) en **doelverlaging**. De Partij voor de Dieren in Rijnland vindt dat nogal makkelijk: je haalt de normen niet, dus pas je de doelen maar aan....

In antwoord schrijft Rijnland dat “een discussie over doelverlaging vanwege economische redenen voorlopig niet aan de orde is”. Maar ook: “Doelverlaging komt eventueel in beeld wanneer blijkt dat de huidige doelen voor schoon water vanwege natuurlijke oorzaken niet haalbaar zijn. (..) De gezamenlijke waterbeheerders (rijk, provincie en waterschappen) streven immers ook naar een realistische opgave.”

Kortom: de doelen moeten ook wel “haalbaar” zijn. Als Partij voor de Dieren zullen we ervoor waken dat de waterschappen niet te makkelijk opgeeft....

Naast haas zijn we dus ook waakhond.

Dick de Vos en Lowie van Liere.
Tekst afgesloten 4 maart 2014